

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ:	7999
Αριθμ. Πρωτ. Αίτησ. Κατ. Εγγράφων:	1769
Ημερομ. Κατάθεσης:	4/8/2025

Αθήνα, 4 Αυγούστου 2025

ΕΡΩΤΗΣΗ & ΑΙΤΗΣΗ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

Προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Θέμα: Εθνικά Θαλάσσια Πάρκα χωρίς σχέδιο εφαρμογής; Ερωτήματα για τη συνέπεια, τη διαφάνεια και τη συμμετοχή

Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, η Οδηγία Πλαίσιο για τη Θαλάσσια Στρατηγική και ο Κανονισμός για την Αποκατάσταση της Φύσης θέτουν σαφείς στόχους για την προστασία του 30% των θαλασσών μέχρι το 2030, με έμφαση στην ουσιαστική διαχείριση και όχι μόνο στην τυπική ανακήρυξη των προστατευόμενων περιοχών. Η Ελλάδα καλείται να ευθυγραμμιστεί με αυτές τις υποχρεώσεις, ενισχύοντας τη θεσμική θωράκιση, τη συμμετοχική διακυβέρνηση και τη βιώσιμη χρήση των θαλασσίων οικοσυστημάτων. Σε αυτό το πλαίσιο, η εξαγγελία για τα δύο Εθνικά Θαλάσσια Πάρκα, είναι ένα βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση- αλλά η επιτυχία της θα κριθεί από την εφαρμογή, τη συνέπεια και τη διαφάνεια των διαχειριστικών εργαλείων που θα προκύψουν.

Η ορθή, συνεπής και αποτελεσματική θεσμική προστασία των προστατευόμενων περιοχών, αποτελεί βασικό εργαλείο, όχι μόνο για την περιβαλλοντική πολιτική αλλά και για την κοινωνική συναίνεση και περιφερειακή ισορροπία των περιοχών.

Ο ΣΥΡΙΖΑ ήδη από το 2017 είχε προχωρήσει σε αύξηση των ορίων των περιοχών NATURA 2000 και έπειτα (2019) είχε προχωρήσει στην ανάθεση των Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών (ΕΠΜ) για το σύνολο σχεδόν των περιοχών αυτών, προκειμένου να καλύψει θεσμικά και επιστημονικά ένα κενό 30 ετών στη διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών. Καθώς η χώρα είχε εξέλθει από τους δημοσιονομικούς περιορισμούς, οι ανωτέρω ενέργειες συνοδεύονταν με δεσμεύσεις χρηματοδοτήσεων και πρόβλεψη προσλήψεων στους τότε Φορείς Διαχείρισης.

Οι Ε.Π.Μ. αυτές που θα έπρεπε να έχουν ολοκληρωθεί και εγκριθεί το αργότερο το 2021 -παραμένουν ανολοκλήρωτες με ευθύνη της κυβέρνησης. Το αποτέλεσμα της ολιγωρίας αυτής είναι, η πλειονότητα των περιοχών NATURA 2000 να στερείται κανόνων προστασίας, σαφών χρήσεων και μηχανισμών ελέγχου.

Από την ανάλυση των δύο νέων Ε.Π.Μ. προκύπτουν τα εξής:

-Οι μελέτες περιέχουν επιστημονική πρόταση για τη ζωνοποίηση και τις επιτρεπόμενες χρήσεις, χωρίς ωστόσο να συνοδεύονται από Σχέδιο Π.Δ. και Σχέδιο Διαχείρισης όπως απαιτούν οι δύο διακηρύξεις τους.

-Δεν προτείνεται η σύσταση τοπικού Φορέα Διαχείρισης με διοικητική και επιχειρησιακή αυτοτέλεια, αλλά μόνο συντονιστικός ρόλος στον ΟΦΥΠΕΚΑ με παράρτημα στις περιοχές, χωρίς σαφές μοντέλο λειτουργίας, συμμετοχικής διακυβέρνησης και επιτήρησης.

-Δεν προβλέπεται συγκεκριμένο σχέδιο χρηματοδότησης με δεσμευμένα ποσά, ούτε επιχειρησιακό χρονοδιάγραμμα εφαρμογής των μέτρων, πέραν της υπόθεσης αξιοποίησης του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (το οποίο είναι μέχρι το 2026) και μελλοντικών ευρωπαϊκών πόρων. Ενδεικτικό είναι το γεγονός, ότι το ζήτημα αυτό στις μελέτες αναπτύσσεται σε μόλις ελάχιστες γραμμές με γενικόλογες αόριστες προβλέψεις.

-Δεν προβλέπονται μηχανισμοί αποζημίωσης, αντιστάθμισης ή εναλλακτικής στήριξης των κοινωνιών/επαγγελματικών ομάδων που θα επηρεαστούν από τους περιορισμούς και αυτό είναι κάτι που πιθανά να υπονομεύσει την κοινωνική συνοχή και τη βιωσιμότητα του εγχειρήματος.

Επειδή, η συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών και επαγγελματικών φορέων είναι βασική προϋπόθεση για τη νομιμοποίηση, τη συμμόρφωση και τη βιωσιμότητα τέτοιων πρωτοβουλιών, και σήμερα απουσιάζει,

Επειδή, πρόσφατα αναδείξαμε το έλλειμμα σαφών, οριζόντιων κανόνων και προδιαγραφών προς τους μελετητές όλων των Ε.Π.Μ,

Επειδή, η προστασία της θαλάσσιας βιοποικιλότητας και η αποκατάσταση των οικοσυστημάτων δεν μπορούν να επιτευχθούν μόνο με εξαγγελίες, αλλά απαιτούν σαφές θεσμικό και διαχειριστικό πλαίσιο.

Ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός

1. Για ποιους λόγους δεν χαρακτηρίζονται ως Εθνικά Θαλάσσια Πάρκα όλες οι θαλάσσιες Προστατευόμενες Περιοχές; Με ποια κριτήρια εξαιρέθηκαν οι γειτονικές περιοχές (π.χ. Αμβρακικός Κόλπος, Δωδεκάνησα);

2. Οι τελικές χρήσεις θα οριστικοποιηθούν στα κλειστά γραφεία του ΥΠΕΝ, όπως πρόσφατα προέκυψε και ακούσαμε σε ημερίδα διαβούλευσης;

3. Προβλέπονται μέτρα στήριξης της μέσης αλιείας; Σκοπεύει να ορίσει τη χρήση νέων εργαλείων;

4. Σκοπεύει να αναστρέψει την εγκατάλειψη παραδοσιακών χρήσεων/δραστηριοτήτων (καλλιέργεια σε αναβαθμίδες, ελεγχόμενη εκτατική κτηνοτροφία) που σύμφωνα με την ΕΠΜ αποτελεί πολύ σημαντική πίεση στα οικοσυστήματα των περιοχών; Με ποιους τρόπους θα πείσει τους κατοίκους;

5. Ποιοι είναι οι λόγοι της μεγάλης διαφοράς στο προϋπολογισθέν κόστος μεταξύ των δύο Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών (148.800 € για το Ιόνιο έκτασης ~18000km² και 36.000 € για τις Ν. Κυκλάδες έκτασης ~9500km²), δεδομένου ότι η έκταση της πρώτης είναι περίπου διπλάσια της δεύτερης, αλλά η διαφορά στο κόστος είναι τετραπλάσια; Πώς αιτιολογείται αυτό, λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν προβλέφθηκαν εργασίες πεδίου και ότι οι μελέτες ακολουθούν ενιαία μεθοδολογία βάσει του ν. 4685/2020;

Αίτηση Κατάθεσης Εγγράφων

Παρακαλούμε για την ενημέρωση της Βουλής και των τοπικών κοινωνιών που τους αφορούν, την κατάθεση των παρακάτω στοιχείων και εγγράφων:

- Όλα τα κείμενα προδιαγραφών και οδηγιών που έχουν δοθεί στους μελετητές.
- Τα από 10/05/2024 μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της Γεν. Γραμματείας Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων (Γ.Γ.Φ.Π.Υ.) του ΥΠΕΝ προς τον ΟΦΥΠΕΚΑ, με σκοπό να ξεκινήσουν οι διαδικασίες ανάθεσης των μελετών
- Τα σχετικά τεχνικά δελτία και οι αναλυτικοί προϋπολογισμοί ανά κατηγορία δαπάνης

Οι Ερωτώντες Βουλευτές

Ζαμπάρας Μιλτιάδης (Μίλτος)

Καλαματιανός Διονύσης

Βέττα Καλλιόπη

Γαβρήλος Γιώργος

Γιαννούλης Χρήστος

Δούρου Ρένα

Κασιμάτη Νίνα

Κόκκαλης Βασίλης

Μαμουλάκης Χαράλαμπος

Μπάρκας Κώστας

Νοτοπούλου Κατερίνα

Παναγιωτόπουλος Ανδρέας

Παπαηλιού Γιώργος

Τσαπανίδου Πόπη

Ψυχογιός Γιώργος